

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 27/2021)

София, 21 юли 2021 г.

Съдържание

1.	Проведени основни селскостопански мероприятия към 15.07.2021 г.	3
1.1	Жътва на есенници	3
1.2	Площи с царевица за зърно, маслодаен слънчоглед и тютюн	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци	5
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	5
1.5	Площи и производство от етерично-маслени култури	6
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	7
2.1	Зърнени и маслодайни култури	7
2.2	Плодове и зеленчуци	8
3.	Цени	8
3.1	Зърнени и маслодайни култури	8
3.2	Плодове и зеленчуци	9

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни селскостопански мероприятия към 15.07.2021 г.

1.1 Жътва на есенници

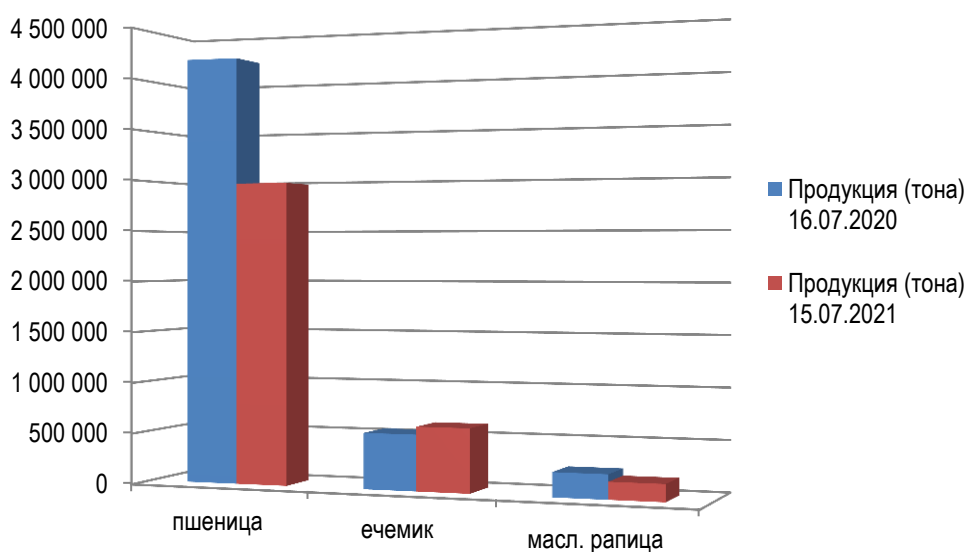
Оперативните данни към 15.07.2021 г. сочат увеличение на средните добиви от декар спрямо година по-рано при всички основни есенни култури. Това допринася за ръст на добитите количества от ечемик и ръж съответно с 14% и 76,6% на годишна база. Засега продукцията от пшеница и рапица изостава с около 29% в сравнение с отчетената по същото време на 2020 г., което се обяснява с по-късния старт на жътвата тази година.

Жътва на есенници към 15.07.2021 г.

	15.07.2021					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
пшеница	1 204 520	490 010	40,7%	2 967 669	606	2,3%	-54,3%	-29,4%	54,6%
ечемик	130 628	114 124	87,4%	620 198	543	-4,8%	-14,3%	14,0%	32,8%
маслодайна рапица	133 466	61 106	45,8%	167 572	274	14,9%	-41,8%	-29,1%	21,8%
ръж	8 765	819	9,3%	2 478	303	27,8%	44,2%	76,6%	22,7%
тритикале	17 977	4 048	22,5%	15 779	390	29,4%	-22,3%	0,0%	28,7%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Продукция от основни есенни култури към 15.07.2021 г., сравнено със същия период на 2020 г.

1.2 Площи с царевица за зърно, маслодаен слънчоглед и тютюн

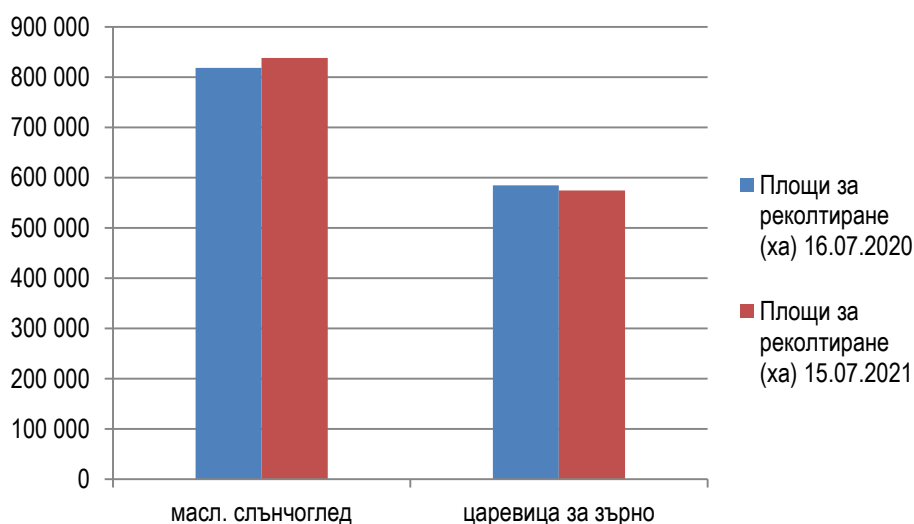
Според последните оперативни данни, засетите площи с маслодаен слънчоглед – реколта `2021 са с 2,4% над нивото отпреди една година, докато при царевицата за зърно се наблюдава намаление с 1,7%.

**Площи за реколтиране с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към
15.07.2021 г., ха**

	16.07.2020	15.07.2021	Изменение на годишна база, %
маслодаен слънчоглед	818 113	837 722	2,4%
царевица за зърно	584 385	574 344	-1,7%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

**Площи за реколтиране с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към
15.07.2021 г., сравнено със същия период на 2020 г.**

На този етап продукцията от „Ориенталски“ тютюн е с 3,8% по-малко на годишна база, поради по-ниския среден добив. Продължава реколтирането на площите с тютюн от типове „Вирджиния“ и „Бърлей“, като до момента са прибрани съответно 52 тона и 90 тона.

Площи и производство на тютюн към 15.07.2021 г.

	15.07.2021				Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 345	1 847	1 234	67	-9,0%	0,6%	-3,8%	-4,6%
Тютюн-Вирджиния	991	248	52	21	-21,3%	11,2%	-65,1%	-68,7%
Тютюн-Бърлей	203	42	90	214	-27,5%	-79,8%	-28,6%	251,3%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХГ

*Няма данни

1.3 Площи и производство на зеленчуци

По оперативни данни, към средата на юли 2021 г. са добити с 5,3% по-малко домати от открити площи спрямо година по-рано и с между 32% и 59% по-малко картофи, зеле и пипер. При домати това се дължи на по-ниския среден добив до момента, а при останалите три култури - основно на по-бавния темп на прибиране на реколтата тази година. Същевременно, продукцията от краставици от открити площи, дини, пъпеши и ягоди бележи ръст в границите от 5,1% до 34,6% на годишна база.

По отношение на оранжерийното производство на домати и краставици от началото на годината досега се отчита увеличение съответно с 18,5% и 34% спрямо същия период на 2020 г.

Площи и производство от зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 15.07.2021 г.

	15.07.2021				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	10 605	1 442	28 571	1 981	11,3%	-40,6%	-32,0%	14,4%
домати на открито	2 247	145	891	614	-17,9%	2,8%	-5,3%	-7,9%
краставици на открито	506	204	1 389	681	-34,6%	29,9%	14,9%	-11,6%
пипер на открито	2 694	26	88	338	5,0%	-56,7%	-58,9%	-5,3%
зеле	918	130	3 196	2 458	-32,2%	-49,4%	-54,7%	-10,4%
дини	4 960	467	6 515	1 395	7,4%	-6,0%	5,1%	11,9%
пъпеши	2 895	367	3 094	843	16,9%	94,2%	34,6%	-30,7%
ягоди на открито	854	836	6 420	768	22,3%	19,8%	22,0%	1,9%
домати в оранжерии	422	361	17 452	4 834	-6,8%	-1,1%	18,5%	19,8%
краставици в оранжерии	343	323	27 944	8 651	24,7%	11,8%	34,0%	19,9%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ
Забележка: Данните за засадени площи със зеле от предходния бюлетин са ревизирани.

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

До момента добитите количества вишни и кайсии са съответно с 8,2% и 13,9% над отчетените по същото време на 2020 г., вследствие на по-високите средни добиви. От друга страна, продукцията от череши и малини е респективно с 8,6% и 34,5% под миналогодишната, като при малините това се дължи изцяло на понижения среден добив от декар, а при черешите се наблюдава и по-малък размер реколтирани площи.

В начален етап е кампанията по прибиране на реколтата от сливи, круши и праскови, като засега е налице изоставане на производството на годишна база.

Площи и производство от трайни насаждения към 15.07.2021 г.

	15.07.2021				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 600	-	-	-	*	*	*
круши	630	3	2	67	4,3%	-76,9%	-96,6%
праскови	3 015	58	241	416	2,2%	-88,7%	-88,9%
сливи	9 291	19	83	437	-16,6%	-70,3%	-72,0%
череша	9 943	9 599	44 448	463	-8,6%	-8,6%	-5,8%
вишни	1 284	1 060	3 956	373	-19,4%	8,2%	4,3%
кайсии	2 982	1 414	9 923	702	-4,1%	13,9%	112,9%
орехи	9 263	-	-	-	*	*	*
малини	1 949	351	600	171	0,5%	-34,5%	-21,2%
лозя винени	33 348	-	-	-	*	*	*
лозя десертни	2 767	-	-	-	*	*	*

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

* Няма данни към същия период на 2020 г.

Забележка: Намалението на площите за реколтиране спрямо предходния бюлетин се дължи на увеличение на пропадналите площи.

1.5 Площи и производство от етерично-маслени култури

Към 15 юли 2021 г. продукцията от лавандулови насаждения възлиза на 18,3 хил. тона - с 42% по-малко на годишна база, в резултат на по-малкия размер реколтирани площи до момента, докато средният добив от декар бележи ръст от 20,9%.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 15.07.2021 г.

	15.07.2021				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодайна роза	3 615	3 487	8 875	255	*	*	*
лавандула	18 307	3 735	18 324	491	-51,9%	-42,0%	20,9%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

* Няма данни към същия период на 2020 г.

Забележка: Данните за площи за реколтирани на лавандула от предходния бюлетин са ревизирани.

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

От началото на новия пазарен сезон 2021/22 до 18 юли 2021 г. експортът на пшеница през Пристанище Варна¹ възлиза на 71,1 хил. тона (реализирани през последната седмица), което представлява намаление с 21,8% на годишна база. До момента през порта са изнесени и 52,6 хил. тона ечемик - с 86,7% повече спрямо година по-рано, а товари с рапица все още не са преминавали.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	05.07.2020 – 18.07.2020	05.07.2021 – 18.07.2021	Изменение на годишна база
пшеница	90 949	71 079	-21,8%
ечемик	28 160	52 572	86,7%
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2021 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

При липса на отчетени количества за последната седмица, общият износ на царевица и слънчоглед през Пристанище Варна от началото на септември 2020 г. до момента се свива респективно с 35,8% и 58,5% на годишна база.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	31.08.2019 – 18.07.2020	31.08.2020 – 18.07.2021	Изменение на годишна база
царевица	557 976	358 276	-35,8%
слънчоглед	86 612	35 980	-58,5%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2020 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

През първите две седмици на текущата 2021/22 пазарна година няма данни за осъществен внос на пшеница, ечемик и рапица през наблюдаваните пристанищни терминали

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

във Варна и Бургас.

По оперативни данни, от началото на септември 2020 г. до 18 юли 2021 г. през Пристанище Варна са внесени 4,2 хил. тона царевица и 5,6 хил. тона слънчоглед. Няма данни за доставки на двете култури през пристанищния терминал в Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 26/2021, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за май 2021 г.

2.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 26/2021, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 14 юли 2021 г. средните изкупни цени на пшеницата (хлебна и фуражна) и царевицата за страната се понижават с между 2,7% и 4,1% на седмична база, докато тази на ечемика се повишава с 0,9%. През последната седмица се появява предлагане и на рапица, на средна цена от 920 лв./тон.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 14.07.2021 г., лв./тон без ДДС

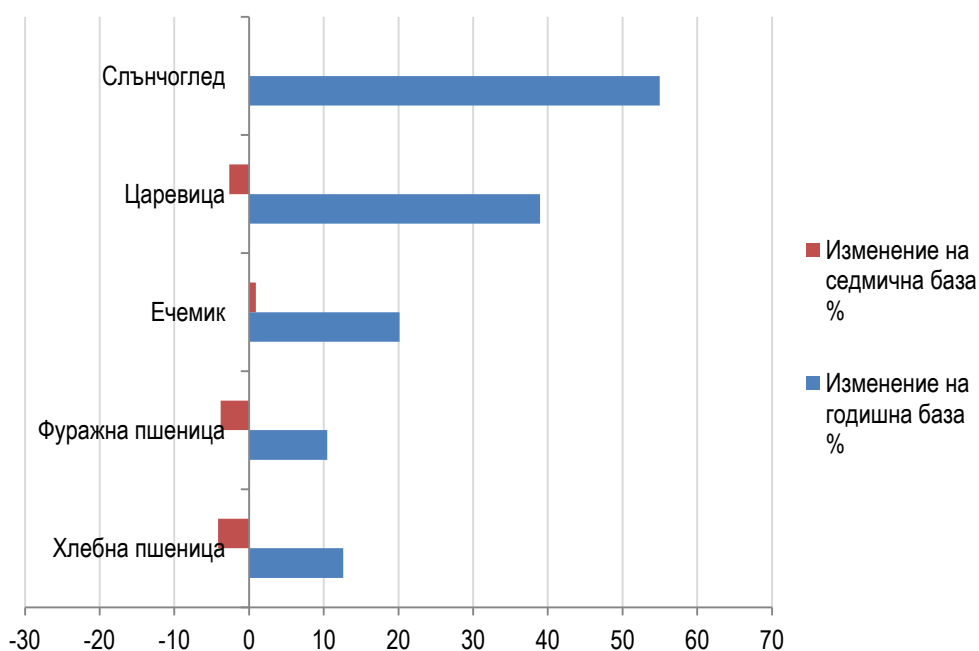
	15.07.2020	07.07.2021	14.07.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	309	363	348	12,6	-4,1
Фуражна пшеница	296	340	327	10,5	-3,8
Ечемик	278	331	334	20,1	0,9
Царевица	290	414	403	39,0	-2,7
Слънчоглед	662	1 026	1 026	55,0	0,0
Рапица	693	*	920	32,8	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

* Няма данни

Сравнението с аналогичния период на 2020 г. показва ръст на цените на всички основни зърнени и маслодайни култури. По-умерено поскъпване на годишна база се отчита при пшеницата и ечемика – в рамките на 10,5% - 20,1%, а по-значително – при рапицата, царевицата и слънчогледа – с между 32,8% и 55%.

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към
14.07.2021 г.**

3.2 Плодове и зеленчуци

В рамките на последната седмица средните цени на едро на повечето от основните плодове и зеленчуци, налични на тържищата по това време на годината, бележат понижаване в границите от 2,1% (оранжерийни краставици) до 18,4% (вносни домати). Единствено картофите от стара реколта поскъпват, с 3,1%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 16.07.2021 г., лв./кг

	17.07.2020	09.07.2021	16.07.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,67	0,64	0,66	-1,5	3,1
картофи пресни	0,61	*	*	-	-
домати (оранжерийни)	1,47	1,60	1,49	1,4	-6,9
домати (внос)	1,46	1,63	1,33	-8,9	-18,4
краставици (оранжерийни)	0,99	1,41	1,38	39,4	-2,1
краставици (внос)	*	1,32	1,10	-	-16,7
пипер (зелен)	*	*	*	-	-
пипер (червен внос)	2,07	*	*	-	-
зеле	0,55	0,74	0,71	29,1	-4,1
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-

	17.07.2020	09.07.2021	16.07.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
праскови	*	2,24	2,08	-	-7,1
череша	2,30	*	*	-	-
ябълки	2,19	1,70	1,52	-30,6	-10,6
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	-	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Измененията на цените на наблюдаваните плодове и зеленчуци спрямо година по-рано са разнопосочни. Сериозно поскъпване на годишна база е налице при оранжерийните краставици – с 39,4% и зелето – с 29,1%, а слабо изразено - при оранжерийните домати – с 1,4%. От друга страна, ябълките са поевтинели с 30,6%, а картофите и вносните домати – респективно с 1,5% 8,9%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 16.07.2021 г.

